

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

VISOKA PREDSTAVNICA
UNIJE ZA ZUNANJE ZADEVE IN
VARNOSTNO POLITIKO

Bruselj, 14.4.2011
COM(2011) 204 konč.

SKUPNO POROČILO SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

LETNO POROČILO O HONGKONGU ZA LETO 2010

Posebna administrativna regija Ljudske republike Kitajske Hongkong: letno poročilo za leto 2010

UVOD

Evropska unija je od izročitve Hongkonga celinski Kitajski pred več kot trinajstimi leti pozorno spremljala gospodarski in politični razvoj v Posebni administrativni regiji Ljudske republike Kitajske Hongkong, da bi izpolnila svojo zavezo Evropskemu parlamentu iz leta 1997 glede izdaje letnega poročila o napredku Hongkonga. To je trinajsto takšno poročilo, ki zajema razvoj v letu 2010.

V letu 2010 je načelo „ena država, dva sistema“, ki je zapisano v skupni izjavi Kitajske in Velike Britanije ter ustavi Hongkonga, še naprej dobro delovalo. Spoštujejo se pravice in temeljne svoboščine prebivalcev Hongkonga, načelo pravne države je zaščiteno ter ohranjata se tržni gospodarski sistem in poslovno okolje.

Dvostranski odnosi in sodelovanje med EU in Hongkongom so se nadaljevali v zelo pozitivni smeri, predvsem na področju trgovine, naložb in dialoga o zadevah skupnega interesa. EU je bila še naprej druga največja trgovinska partnerica Hongkonga. Za celinsko Kitajsko in Britanskimi Deviškimi otoki je največji vir neposrednih tujih naložb v Hongkongu. Hongkong, kjer se nahaja ena največjih evropskih poslovnih skupnosti v Aziji ter ki je finančno in gospodarsko vozlišče za regijo, ostaja pomemben strateški trgovinski in naložbeni partner EU.

EU še naprej močno podpira pravočasen in znaten napredek pri doseganju cilja resnične splošne volilne pravice v skladu z ustavo Posebne administrativne regije Ljudske republike Kitajske Hongkong ter željami njenih prebivalcev.

POLITIČNI RAZVOJ

Leto 2010 je bilo ključno za ustavni razvoj Hongkonga, ki ga je zaznamovala intenzivna politična razprava o volilni reformi.

Hongkong je junija naredil pomemben korak, ko je zakonodajni svet odobril predloge metod izbora glavnega upravitelja in oblikovanja zakonodajnega sveta v letu 2012. V skladu s to zakonodajo se bo število članov sveta, ki voli glavnega upravitelja, v letu 2012 z 800 povečalo na 1200, število sedežev v zakonodajnem svetu pa s 60 na 70. Razmerje med člani zakonodajnega sveta, ki jih neposredno voli javnost, in člani, ki jih volijo člani funkcionalnih volilnih enot (kakor so bile določene z odločitvijo Stalnega odbora Nacionalnega ljudskega kongresa iz leta 2007), se ne bo spremenilo (50:50).

Izmed desetih novih sedežev, ki so bili dodani zakonodajnemu svetu, jih je bilo pet dodeljenih geografskim volilnim enotam za neposredno izvolitev, preostalih pet pa funkcionalnim volilnim enotam. Pet novih sedežev funkcionalnih volilnih enot bodo zapolnili neposredno izvoljeni člani okrajnih svetov, ki so lokalni vladni organi. To pomeni, da bo 3,2 milijona registriranih volivcev, ki zdaj nimajo pravice voliti zakonodajalcev iz funkcionalnih volilnih enot, lahko volilo pet novih sedežev teh enot.

Glavni upravitelj Donald Tsang je 25. junija dejal, da je bila to „zmaga ureditve ena država in dva sistema“. Pozneje je v svojem oktobrskem političnem nagovoru poudaril, da je Hongkong naredil odločilen korak k splošni volilni pravici, ko je zakonodajni svet sprejel zakonodajni sveženj za leto 2012, s čimer se je uresničila želja skupnosti po nadaljevanju ustavnega razvoja.

Uradni govorec visoke predstavnice EU za zunanje zadeve in varnostno politiko Catherine Ashton je v izjavi z dne 25. junija 2010 navedel, da je zakonodajni svet odobril volilne reforme za leto 2012, ter poudaril, da EU še naprej močno podpira pravočasen in znaten napredek pri doseganju cilja resnične splošne volilne pravice v skladu z ustavo Hongkonga in mednarodnimi standardi. Zaključil je, da je bilo to najboljše zagotovilo za stabilnost in blaginjo prebivalcev Hongkonga.

Zakonodajni postopek je bil težak. Vladnim predlogom so na začetku nasprotovale vse pandemokratske stranke. Maja so potekale nadomestne volitve zaradi odstopa petih pandemokratskih zakonodajalcev januarja, ki so trdili, da bi nadomestne volitve pomenile „dejanski referendum“ o hitrosti demokratičnega razvoja. Vseh pet zakonodajalcev je bilo na nadomestnih volitvah z zelo nizko (17 %) udeležbo in brez sodelovanja provladnih strank znova izvoljenih. V okviru prizadevanj za doseg kompromisa, s katerim bi se izognili, da bi zakonodajalci v drugo zavrnilo sveženj o volilni reformi, so se uradniki s celine in hongkonški pandemokratski vodje srečali prvič po dogodkih na Trgu nebeškega miru leta 1989. Osrednja vlada je sprejela predlog demokratične stranke, ki dovoljuje vsem registriranim volivcem (in ne samo izvoljenim občinskim svetnikom) v Hongkongu, da volijo pet novih sedežev funkcionalnih volilnih enot, nato pa so novi predlog sprejeli tudi zakonodajalci s potrebno dvotretjinsko večino. EU z zadovoljstvom sprejema dialog, ki je omogočil sprejetje tega predloga.

Glavni upravitelj Donald Tsang je v svojem oktobrskem političnem nagovoru pojasnil, da njegova vlada med njegovim mandatom v skladu s členom 23 ustave ne bo sprejemala zakonskih predpisov o zadevah državne varnosti. Tsang je dejal, da bo, čeprav gre za njegovo ustavno dolžnost, svoje sile usmeril v nujnejše zadeve, kot sta izvajanje zakonodaje za vzpostavitev sprememb za volilno reformo do 2012 ter reševanje vprašanj vsakdanjega življenja.

Predsednik hongkonškega vrhovnega sodišča Geoffrey Ma je začel svoj mandat septembra 2010 s prisego, da bo v Posebni administrativni regiji ščitil pravno državo, in obljubo, da bo močno varoval integriteto sodišč v mestu.

Hongkonški zakonodajalci iz celotnega političnega prizorišča so izrazili podporo zaprtemu kitajskemu aktivistu Zhaou Lianhaiju, ki je organiziral skupino staršev, da bi na celini zahtevali odškodnino za otroke, ki so imeli posledice zaradi mleka, okuženega z melaminom. Nekateri izmed njih so prav tako podpisali peticijo vrhovnemu ljudskemu sodišču ter zahtevali izpust aktivista. Skupno peticijo je sodišču predložilo tudi 28 hongkonških poslancev v Nacionalnem ljudskem kongresu, ki so v zvezi z zadevo zahtevali blažjo sodbo. Zhao Lianhai je bil zaradi zdravstvenih razlogov pogojno izpuščen decembra 2010.

23. avgusta 2010 se je na Filipinih zgodil tragični dogodek, ko je bil v Manili zajet hongkonški turistični avtobus, pri čemer je umrlo osem ljudi iz Hongkonga, drugi pa so bili ranjeni. EU je izrazila sožalje in podporo prebivalcem Hongkonga.

Vezi med Hongkongom in Tajvanom so se leta 2010 še naprej širile z obiskom hongkonškega sekretarja za finance Johna Tsanga avgusta v Tajvanu. Maja je bil v Hongkongu ustanovljen Svet za gospodarsko in kulturno sodelovanje med Tajvanom in Hongkongom. Obse strani sta se strinjali glede krepitve izmenjave in sodelovanja na področjih trgovine, financ, spodbujanja naložb in turizma.

Na splošno EU meni, da je izvajanje načela „ena država, dva sistema“ v Posebni administrativni regiji Ljudske republike Kitajske Hongkong med letom 2010 ostalo zadovoljivo ter da se pravice in svoboščine prebivalcev Hongkonga, zagotovljene v skupni izjavi Kitajske in Velike Britanije ter ustavi Hongkonga, še naprej spoštujejo.

GOSPODARSKI IN TRGOVINSKI RAZVOJ

Gospodarstvo Hongkonga si je ob vstopu v leto 2010 dobro opomoglo od svetovne finančne krize. BDP se je po 2,7-odstotnem zmanjšanju leta 2009 v prvih treh četrtinah leta 2010 realno povečal za 7,1 %. Z vladnimi ukrepi, ki so bili uvedeni v kriznem obdobju, so se lahko ublažila zunanja tveganja in ohranilo zaupanje. Rast po krizi je bila podprta s trdnim gospodarstvom celinske Kitajske, velikim povečanjem izvoza na azijske trge, precejšnjim prilivom kapitala, prav tako pa tudi vse večjim zaupanjem strank in podjetij. Trg dela je bil stabilen in stopnja brezposelnosti se je v treh mesecih pred novembrom 2010 znižala na 4,1 %, kar je najnižja vrednost v dveh letih¹. Toda poleg trajnostnega gospodarskega okrevanja in dviga uvoznih cen je postal viden tudi inflacijski pritisk. Inflacija cen življenjskih potrebščin je leta 2010 znašala 2,3 %², povečevala pa se bo verjetno tudi v letu 2011.

Hongkong je leta 2010 v sproščenem svetovnem monetarnem okolju pritegnil precejšen priliv mednarodnega kapitala na trg premoženja. Ker je vrednost hongkonškega dolarja vezana na vrednost ameriškega dolarja ni bilo možnosti za uporabo monetarnih politik pri odpravljanju pritiska cen sredstev. Zato je postalo v letu 2010 odpravljanje tveganja prenapihnenih cen sredstev velik izziv za vlado Posebne administrativne regije Ljudske republike Kitajske Hongkong. Kljub negativnemu učinku povezanosti valute z gibanji cen sredstev in inflacijo so hongkonški organi javno ponovili svoje stališče glede ohranitve sistema vezanega deviznega tečaja (vrednost hongkonškega dolarja je vezana na vrednost ameriškega dolarja), ki je bil vzpostavljen leta 1983.

Hongkong je razširil svojo vlogo pri internacionalizaciji celinske valute renminbi (v nadaljnjem besedilu: RMB). S podporo osrednje vlade ter s finančnim strokovnim znanjem in infrastrukturo, ki ju Hongkong lahko ponudi, se je slednji za zdaj uspešno uveljavil kot vodilni *off-shore* center za poslovanje v RMB in za produkte v RMB. Kitajska je med letom 2010 postopoma sprostila svoje predpise glede kapitalskih transferjev v RMB, čezmejnih transakcij v RMB, izdajanja podjetniških obveznic v RMB in glede svojega dostopa do trga mednarodnih obveznic na celini, kar bi izboljšalo kroženje *off-shore* sredstev v RMB. Hkrati je poslovanje v RMB v Hongkongu dobilo resen in trajnostni zagon, kar se je kazalo v naraščajočih in rekordnih ravneh depozitov v RMB, v čezmejnem trgovanju v RMB ter

¹ Vir: Hongkonški oddelek za popis prebivalstva in statistiko.

² Vir: podatek predstavlja stopnjo rasti sestavljenega indeksa cen življenjskih potrebščin za prvih enajst mesecev leta 2010, Hongkonški oddelek za popis prebivalstva in statistiko.

nastajanju finančnih in naložbenih produktov, izraženih v RMB. Hongkong je v letu 2010 prav tako ohranil svoj vodilni položaj kot največji svetovni trg za prve javne ponudbe.

Hongkong in Kitajska sta v okviru Sporazuma o tesnejšem gospodarskem partnerstvu (CEPA) še naprej vzpostavljala tesnejše gospodarske in trgovinske vezi. Sedmi dodatek k sporazumu CEPA je bil podpisan maja 2010, v skladu s katerim je Kitajska uvedla več ukrepov liberalizacije v storitvah za hongkonške ponudnike storitev ter tako povečala skupno število liberaliziranih storitvenih sektorjev v okviru sporazuma CEPA na 44. EU je nadaljevala svoje sodelovanje z vlado Hongkonga na področju zagotavljanja informacij o sporazumu CEPA evropski poslovni skupnosti.

V zvezi z regionalnim povezovanjem sta Hongkong in kitajska provinca Guangdong sprejela nadaljnje ukrepe na področju institucionalizacije svojega sodelovanja in izmenjave, in sicer z okvirnim sporazumom, ki ga je državni svet Ljudske republike Kitajske potrdil in sprejel 7. aprila 2010. Z njim bi se spodbudil družbenogospodarski razvoj Hongkonga in Guangdonga ter izkoristila konkurenčnost storitvenega sektorja Hongkonga in proizvodne industrije Guangdonga za vzpostavljanje razvite svetovne proizvodne baze in baze za sodobne storitve.

Hongkong je nedavno postal dejavnejši v pogajanjih za sporazume o prosti trgovini ter pri njihovem sklepanju, ob tem pa je še naprej močno podpiral večstranskost na področju trgovinske liberalizacije. Hongkong je poleg sporazuma CEPA s celinsko Kitajsko 29. marca 2010 podpisal Sporazum o tesnejšem gospodarskem partnerstvu z Novo Zelandijo, svoj prvi sporazum o prosti trgovini s tujo državo. Pogajanja o sporazumih o prosti trgovini z Evropskim združenjem za prosto trgovino (EFTA) so se začela januarja 2010 in po informacijah se približujejo zaključku. Hongkong je začel poizvedovalne pogovore s Čilom, Perujem in Malezijo. Decembra 2010 je bil opravljen pregled trgovinske politike STO za Hongkong (Kitajska). Tako kot v preteklih pregledih trgovinske politike STO je tudi v tem navedeno, da Hongkong ostaja ena izmed najbolj liberalnih in preglednih ureditev za tuje naložbe ter eno izmed najbolj tržno usmerjenih in odprtih gospodarstev.

Leta 2010 je bilo bodisi uvedenih bodisi sprejetih več ključnih gospodarskih zakonodajnih predlogov. Julija je Hongkong sprejel svoj prvi zakon o minimalni plači. Zakonodajni svet je sprejel predlog delovne skupine, ki jo je imenovala vlada, za določitev ravni minimalne plače v znesku 28 hongkonških dolarjev na uro (približno 2,8 EUR). Raven minimalne plače bo začela veljati 1. maja 2011.

Še en mejnik je bila uvedba osnutka zakona o konkurenci. Osnutek zakona (če bo sprejet) predvideva vzpostavitev komisije za konkurenco z nalogo preiskovanja in pregona protikonkurenčnih praks, ki spadajo v okvir zakona o konkurenci, medtem ko bi trenutni organi za radiodifuzijo in telekomunikacije bili hkrati pristojni za zadeve, povezane s katerim koli izmed teh ločenih področij. Z zakonom bi se ustanovilo tudi sodišče za konkurenco. EU je zadovoljna z uvedbo zakona o konkurenci v Hongkongu, saj meni, da je politika o konkurenci pomembna značilnost dobro delujočega tržnega gospodarstva. Z zakonom bi se vzpostavili enaki konkurenčni pogoji za podjetja, povečala bi se gospodarska učinkovitost in zaščitila prosta trgovina v korist potrošnikov.

Hongkong je 3. marca 2010 končal zakonodajni postopek za uzakonitev zakona in določb o izmenjavi informacij v skladu z različico vzorčne konvencije o davku na dohodek in kapital Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj iz leta 2004. Davčna zakonodaja določa

samo izmenjavo informacij na zahtevo. Hongkong je v odziv na javno povpraševanje vključil zaščitne ukrepe v posamezne celovite sporazume o izogibanju dvojnemu obdavčevanju, ki pri obravnavanju zahtev po izmenjavi informacij s strani tujih sodišč na podlagi zakona zagotavljajo dodatne postopkovne zaščitne ukrepe. V letu 2010 je Hongkong podpisal 14 takšnih sporazumov o izogibanju dvojnemu obdavčevanju (sedem z državami članicami EU). Pričakuje se, da bo vse obsežnejša mreža dvostranskih davčnih sporazumov spodbudila nove poslovne, trgovinske in naložbene priložnosti za vse strani.

ODNOSI IN SODELOVANJE MED EVROPSKO UNIJO IN HONGKONGOM

Leta 2010 so se dvostranski odnosi in sodelovanje med Evropsko unijo in Hongkongom še naprej razvijali. Hongkong je pomemben akter v regiji ter platforma za posredovanje na področju trgovinskih in naložbenih tokov med EU in celinsko Kitajsko.

EU je bila v letu 2010 za celinsko Kitajsko še vedno druga največja hongkonška trgovinska partnerica. In obratno, v istem letu je bil Hongkong šestnajsti največji trgovinski partner EU. Dvostranska trgovina med EU in Hongkongom si je v prvih devetih mesecih leta 2010 zelo opomogla in povečala za 29,9 % ter tako dosegla 37,9 milijarde EUR.

EU je bila poleg celinske Kitajske in Britanskih Deviških otokov največji tuji naložbenik v Hongkongu, saj je v letu 2009 prispevala 9,9 % vseh neposrednih tujih naložb. Hongkonške naložbe v Evropi so se vztrajno razvijale, kot eden izmed glavnih virov neposrednih naložb iz Azije.

V Hongkongu se kljub svetovni gospodarski krizi še vedno nahaja ena največjih evropskih poslovnih skupnosti v Aziji, prav tako pa ta še naprej privlači tudi veliko število evropskih državljanov, ki na njegovem ozemlju prebivajo in delajo. Konec leta 2010 jih je bilo tako po uradnih hongkonških podatkih o priseljevanju tam skupaj približno 31 100. Iz EU izhaja tudi največ tujih podjetij v Hongkongu, ki so junija 2010 imela tam 423 regionalnih sedežev, 654 regionalnih uradov in 590 lokalnih uradov³, več kot podjetja iz ZDA in Japonske. Podjetja iz EU delujejo v zelo različnih sektorjih, predvsem v finančnih in poslovnih storitvah, na področju trgovanja, logistike, gradbeništva in trgovine na drobno. Podjetja iz EU so med drugim zdaj glavni akterji v bančnem in zavarovalniškem sektorju ter sektorju vrednostnih papirjev v Hongkongu.

Četrto srečanje, v okviru katerega je potekal strukturirani dialog med Evropsko komisijo in vlado Posebne administrativne regije Ljudske republike Kitajske Hongkong, je potekalo 22. novembra 2010 v Bruslju. Na srečanju so obravnavali vrsto vprašanj, od gospodarskih odnosov, vključno s trgovino in naložbami, letalstva, okolja, raziskav, tehnologije in inovacij do sodelovanja na izobraževalnem področju. Obe strani sta z zadovoljstvom ugotovili, da so se njuni trgovinski in gospodarski odnosi še naprej poglobljali, dvostranska trgovina pa se je vrnila na raven pred finančno krizo. Povečala se je konstruktivna izmenjava mnenj o zakonodajni reformi v sektorju finančnih storitev, prav tako pa tudi na področju varnosti igrač.

Po večletnih razpravah med Evropsko komisijo in Hongkongom, pa tudi po začetku dvostranskih pogajanj med Nemčijo in Hongkongom leta 2008, sta Evropska komisija in

³ Vir: Hongkonški oddelek za popis prebivalstva in statistiko.

Hongkong leta 2010 dosegla dogovor, kako znova vzpostaviti pravno varnost v dvostranskih sporazumih o zračnem prevozu med EU in Hongkongom.

V letu 2010 se je iz Bruslja v Hongkong zvrstilo več obiskov na visoki ravni. Januarja je komisarka Kuneva (zdravje in varstvo potrošnikov) obiskala Hongkong, da bi se udeležila odprtega dialoga o pobudi za varstvo igrač APEC. Komisar Šemeta (obdavčenje in carinska unija, revizija in boj proti goljufijam) se je avgusta 2010 srečal z zadevnimi hongkonškimi stranmi, da bi razpravljali o zadevah v zvezi z obdavčenjem in carinami. Ob tem je čestital organom Hongkonga za napredek v zvezi z izvajanjem standardov Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj na področju pomoči pri davčnih zadevah ter poudaril stalno zanimanje EU in njenih držav članic za vzpostavitev posebnega sodelovanja v zvezi z dohodkom od prihrankov s Hongkongom, da se zagotovi obdavčenje naložbenikov EU v skladu s pravili držav članic njihovega sedeža, kakor to določa direktiva EU o obdavčevanju dohodka od prihrankov in priloženi sporazumi. Septembra je generalni direktor Deffaa (obdavčenje in carinska unija) vodil delegacijo carinskih uradnikov na osmem srečanju skupnega odbora za carine in sodelovanje med EU in Hongkongom.

Število dejavnosti Programa EU za poslovne informacije za Hongkong in Macao (EUBIP), ki ga sofinancira Evropska komisija in upravlja Evropska trgovinska zbornica v Hongkongu, se je povečalo, prav tako pa so te tudi bolj raznolike. Prednostne naloge v letu 2010 so bile ureditve finančnih storitev, sporazum CEPA, okolje, telekomunikacije, carine in obdavčenje. Ustanovljeni so bili različni poslovni sveti za več sektorjev, v katerih imajo evropska podjetja in industrija vodilno vlogo, na primer informacijska in komunikacijska tehnologija ter finančne storitve. K našemu medvladnemu dialogu so pomembno prispevali s panožnimi informacijami. Program EU za poslovne informacije za Hongkong in Macao se je izkazal kot uspešen kanal za boljše razumevanje med poslovnima skupnostma EU in Hongkonga.

Hongkong ostaja središče svobode tiska in govora, vodilno regionalno medijsko vozlišče. Javna diplomacija EU se je osredotočila na prizadevanja, da postane EU v okviru nove Lizbonske pogodbe v Hongkongu dejavnejša in vidnejša. Od 1. januarja 2010 Urad Evropske unije v Hongkongu zastopa EU kot koordinator in pogajalec v Posebni administrativni regiji Ljudske republike Kitajske Hongkong. Lizbonska pogodba EU omogoča, da ta nadalje okrepi vezi s Hongkongom. Urad EU je v tesnem sodelovanju z državami članicami EU, uradno zastopanimi na ozemlju, zagotovil hitre in izdatne informacije o trgovinskih in regulativnih politikah EU, energiji in podnebnih spremembah, finančni ureditvi, medkulturnem dialogu in vlogi EU v svetu.

Hongkong si je od svetovne krize opomogel brez večjih sistemskih težav. Njegovi trdni gospodarski in finančni temelji, odprto gospodarstvo in njegovo stabilno pravno okolje, ki temelji na spoštovanju načela pravne države in neodvisnosti sodstva, so pomembni elementi za povečanje trgovinskih in naložbenih tokov z EU, prav tako pa omogočajo tudi dostop do celinske Kitajske in regije.